

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että teollisuusrakennusten liikevaihtoverovapaus laajennettaisiin koskemaan myös tutkimustoiminnan harjoittamiseen käytettäviä rakennuksia. Vastaavasti laajennettaisiin tuotannollisten kone- ja laiteinvestointien osittainen liikevaihtoverovapaus koskemaan

tutkimustoiminnassa käytettäviä koneita ja laitteita.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1986. Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Yleistä

Investointitavaroiden ostohinnat eivät liikevaihtoverojärjestelmässämme ole yrityksille vähennyskelpoisia myynnin verotusarvoa laskettaessa. Vain tuotannollisten investointien eli tiettyjen tarkasti rajattujen teollisuusrakennusten sekä tuotantokoneiden ja -laitteiden ostohinnat on säädetty vähennyskelpoisiksi.

Tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennykset säädettiin pysyviksi 3.12.1982 annetulla lailla eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin (875/82). Uusista teollisuusrakennuksista vähennys on 75 prosenttia, joka keskimäärin vastaa rakennuksen ostohintaan sisältyvien liikevaihtoverollisten kustannusten määrää. Tavaroiden valmistustoimintaa harjoittavilla verovelvollisilla on oikeus 80 prosentin vähennykseen muun muassa välittö-

mästi valmistustoiminnassa käytettävien koneiden, laitteiden ja työkalujen ostohinnasta.

1.2. Laboratoriorakennukset

Tutkimuslaboratoriotilat ovat nykyisen lain mukaan jo yleensä 75 prosentin vähennysoikeuden piirissä silloin, kun ne on rakennettu varsinaiseen tehdasrakennukseen tai sen fyysiseen yhteyteen. Erilliset tehtaan alueellakaan olevat varsinaiseen valmistustoimintaan läheisesti liittyvät käyttö-, laadunvalvonta- ja muut sellaiset laboratoriorakennukset eivät sen sijaan ole vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoisia eivät myöskään ole erillaiset erilliset tutkimus- ja kehittämistoiminnan harjoittamiseen käytettävät rakennukset. Vähennysoikeuden ulottaminen edellä mainittuihin tutkimustiloihin on tarkoituksenmukaista silloinkin, kun ne lainsäädännöllisistä, kaavoituksellisista tai tarkoituksenmukaisuussyistä on rakennettava erilleen itse tehdas- tai työpajarakennuk-

sesta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että niiden ostohinnat säädettäisiin samalla tavalla vähennyskelpoisiksi kuin varsinaisten teollisuusrakennusten osalta on tehty.

1.3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa käytettävät koneet ja laitteet

Edellä mainitun tuotannollisia investointeja koskevan erityislain mukaan saa nykyisin vähentää 80 prosenttisesti vain välittömästi tavarantoiminnassa käytettävien koneiden ja laitteiden ostohinnat. Vähentää on saanut myös käyttölaboratorioissa esimerkiksi tuotantoprosessien valvontaan tarvittavien koneiden ja laitteiden ostohinnat, koska niitä on katsottu käytettävän vielä lain edellyttämällä tavalla välittömästi valmistustoiminnassa. Sen sijaan yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa palvelevia koneita ja laitteita ei ole katsottu käytettävän välittömästi valmistustoiminnassa, joten niistä ei ole saanut tehdä vähennystä. Koska tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistämistä on pidettävä tarkoituksenmukaisena, ehdotetaan tuossa toiminnassa

käytettävät investointitavarat rinnastettavaksi varsinaisiin tuotantokoneisiin ja -laitteisiin, jolloin myös niiden ostohinnat olisivat myynnin verotusarvoa laskettaessa 80 prosenttisesti vähennyskelpoisia.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tutkimusvähennykset pienentävät liikevaihtoveron tuottoa vuositasolla noin 20 miljoonaa markkaa.

3. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa annetaan eduskunnalle esitys laiksi tasausverolain muuttamisesta, jossa tasausverottomuutta ehdotetaan laajennettavaksi yritysten harjoittamassa tutkimus- ja kehittämistoiminnassa käytettäviin tavaroihin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §. Lain 3 §:n 1 momentissa olevaa vähennyskelpoisen teollisuusrakennuksen määritelmää täydennettäisiin laboratoriorakennuksilla. Muutoin lainkohta säilyisi täysin ennallaan. Teollisuusrakennuksena pidettäisiin näin ollen myös rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytettäisiin laboratoriona. Laboratoriolla tarkoitettaisiin laitosta, jossa tehdään kokeellisia tutkimuksia ja joka on varustettu tällaiseen työskentelyyn tarvittavilla laitteilla. Laboratoriorakennuksia laki koskisi vain silloin, kun niiden käyttö liittyy välittömästi tehdas-, työpaja- ja voima-asemarakennuksessa harjoitettavaan toimintaan.

Vähennyskelpoinen laboratoriorakennus olisi ensinnäkin käyttölaboratorio, jossa harjoitettu toiminta on pitkälti rinnastettavissa varsinaisessa tehdasrakennuksessa harjoitettuun tavaroiden valmistustoimintaan. Käyttölaboratorioita olisivat muun muassa rakennukset, joissa harjoitettaisiin

tuotantotoimintaan liittyvää kokeilu-, koestus-, testaus- ja laaduntarkkailutoimintaa.

Tutkimuslaboratoriolla tarkoitettaisiin rakennusta, jossa harjoitetaan joko perustutkimusta tai soveltavaa tutkimusta tehdas-, työpaja- tai voima-asemarakennuksessa harjoitettavassa toiminnassa käytettäväksi tuleviin sovellutuksiin välittömästi tai välillisesti tähtäävän uuden tiedon saavuttamiseksi. Kehittämislaboratoriolla puolestaan tarkoitettaisiin rakennusta, jossa tutkimuksen tuloksena tai käytännön kokemuksen kautta saatua tietoa käytetään tehdasta, työpajaa tai voima-asemaa varten uusien aineiden, tuotteiden, tuotantoprosessien, menetelmien ja järjestelmien aikaansaamiseen tai olemassaolevien oleelliseen parantamiseen. Näin ollen tutkimus- ja kehittämistoiminnan käsitteet vastaavat tässä lainkohdassa samoin kuin 4 §:ssä sitä, mitä laissa tutkimusvähennyksestä valtionverotuksessa (1023/83) tutkimus- ja kehittämistoiminnasta on säädetty.

Koulutus, tieteellisen informaation välittäminen ja saaminen, markkinatutkimus ja muu yleisluontoinen tietojen keruu kuten esimerkiksi tilastojen tuotanto, soveltuvuus- ja kannattavuusselvitykset ilman varsinaista tuotekehitystoimintaa eivät liity sillä tavoin välittömästi tehtaassa, työpajassa tai voima-asemassa harjoitettuun toimintaan, että niitä varten hankittu laboratorio olisi liikevaihtoverotuksessa tarkoitettu teollisuusrakennus.

4 §. Käyttölaboratorioissa tarvittavien koneiden ja laitteiden ostohinnat ovat 80-prosenttisesti vähennyskelpoisia, koska kyseisiä koneita ja laitteita katsotaan käytettävän välittömästi tavarantoiminnassa. Siten lain 4 §:n 1 momentissa todettaisiin, että myös valmistustoimintaan liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa käytettävien koneiden, laitteiden ja työkalujen sekä niiden osien samoin kuin niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnat olisivat myynnin verotusarvoa laskettaessa samalla tavalla 80-prosenttisesti vähennyskelpoisia kuin vastaavat välittömästi tavarantoiminnassa käytettävät investointitavarat.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa käytettäviä koneita ja laitteita olisivat ne erilaiset kojeet ja laitteet, joita tarvitaan tutkimus- ja kehittämislaboratorioissa harjoitetussa tutkimustoiminnassa. Vähennyskelpoisia olisivat siten tutkimustoiminnassa käytettävät koneet ja laitteet, jotka ovat tarpeen perustutkimuksessa tai soveltavassa tutkimuksessa sellaisen uuden tiedon saavuttamiseksi, joka on tarkoitettu hyödynnettäväksi valmistustoiminnassa. Vähennyskelpoisia olisivat myös kehittämistoiminnassa käytettävät koneet ja laitteet, jotka ovat tarpeen tutkimuksen tuloksena tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämiseksi uusien aineiden, tuotteiden, tuotantoprosessien, menetelmien ja järjestelmien aikaansaamiseen tai olemassaolevien olennaiseen parantamiseen.

Muun muassa koulutustoimintaan, tieteellisen informaation välittämiseen ja saamiseen, markkinatutkimukseen ja muuhun yleisluontoiseen tietojen keruuseen, kuten tilastojen tuotantoon tai soveltuvuus- ja kannattavuusselvityksiin käytettäviä koneita ja laitteita ei puolestaan käytettäisi vähennykseen oikeuttavalla tavalla itse valmistustoimintaan liittyvässä ja siten käytännössä yleensä teollisiin sovellutuksiin tähtäävässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Jos samaa konetta tai laitetta käytetään sekä valmistustoiminnassa että myös muussa toiminnassa,

on verotuskäytännössä viime aikoihin saakka katsottu, että vähennys saadaan tehdä vain, jos konetta tai laitetta käytetään pääasiallisesti yli 50-prosenttisesti valmistustoiminnassa. Koska voimassa olevassa laissa pääasiallisuuskriteeriä ei nimenomaan mainita, on asiassa äskettäin alettu katsoa vähennysmahdollisuuden olevan olemassa, vaikka konetta tai laitetta ei käytetä pääasiallisesti välittömästi valmistustoiminnassa, jolloin verotuksen yhtenäisyys on vaarantunut. Tämän vuoksi pääasiallisuusedellytys vähennysoikeudelle ehdotetaan mainittavaksi nimenomaisesti laissa. Tällaisen edellytyksen tarve korostuu, koska vähennykseen oikeuttavien tavaroiden alaa laajennetaan nyt tutkimustoiminnassa käytettäviin tavaroihin, joiden käyttö esimerkiksi konttorikäytössä on todennäköisempää kuin varsinaisten tuotantokoneiden ja laitteiden.

Jos verovelvollinen, joka on tehnyt tutkimus- ja kehittämistoimintaansa varten hankkimastaan koneesta tai laitteesta 80 prosentin vähennyksen, ottaa koneen tai laitteen käytettäväksi välittömästi tavarantoiminnassa, tai päinvastoin ottaa välittömästi tavarantoimintaan hankitun koneen tai laitteen, olipa se hankittu ennen tämän lain voimaantuloa tai sen jälkeen, tutkimus- ja kehittämistoiminnassaan käytettäväksi, hänen ei olisi vielä luettava tehtyä vähennystä takaisin myynnin verotusarvoon. Näin olisi tehtävä vasta silloin, kun kone tai laite otetaan käytettäväksi tavaroiden valmistus- tai siihen liittyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan muodostaman piirin ulkopuolelle taikka kone tai laite myydään taikka vähennykseen oikeuttava toiminta lopetetaan.

2. Voimaantulo

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

3. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa uutta tai lisättyä veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun
lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (848/80) 3 §:n 1 momentti sekä 4 §:n 1 ja 3 momentti, näistä 4 §:n 1 ja 3 momentti sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (875/82), näin kuuluviksi:

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaan, työpajana, voima-asemana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä käyttö-, tutkimus- tai kehittämislaboratoriona taikka varastona sekä sanotunlaiseen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja.

4 §

Tavaroiden valmistustoimintaa harjoittava verovelvollinen saa vähentää 80 sadasosaa välittömästi tässä toiminnassa tai siihen liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa pääasiallisesti käytettäväksi hankkimiensa tai itse maahantuomiensa koneiden, laitteiden ja työkalujen sekä niiden osien samoin kuin niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnoista, tai jos verovelvollinen on itse valmistanut mainitut tavarat, 80 sadasosaa liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin mukaisesti myynnin verotusarvoon luettavasta määrästä.

Jos verovelvollinen myy tavarán, jonka osalta hän on tehnyt 1 momentin tai liikevaihtoverolakiin väliaikaisesti lisätyn 18 b §:n mukaisen vähennyksen, luetaan myynnin verotusarvoon 80 sadasosaa tavarán myyntihinnasta. Jos verovelvollinen ottaa sanotun tavarán käytettäväksi muussa

kuin 1 momentissa tarkoitetussa valmistus- tai siihen liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa taikka lopettaa sanotun toiminnan harjoittamisen, luetaan 80 sadasosaa tavarán ostohinnasta tai liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin mukaisesti verovelvollisen myynnin verotusarvoon luetusta määrästä tahi, jos tavarán käypä myyntihinta on näitä pienempi, 80 sadasosaa käyvästä myyntihinnasta myynnin verotusarvoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Lain 3 §:n 1 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan niihin rakennuksiin tai pysyviin rakennelmiin, joiden rakentamiseen on ryhdytty tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 4 §:n 1 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan niihin lainkohdassa mainittuihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta vähennyksen tekemiseen oikeutetulle verovelvolliselle tai jotka tämä on ottanut käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 4 §:n 3 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan, milloin myyty tavara on toimitettu tai se on otettu käytettäväksi muussa kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitetussa valmistus- tai siihen liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa tahi liiketoiminnan lopettaminen on tapahtunut tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain
3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (848/80) 3 §:n 1 momentti sekä 4 §:n 1 ja 3 momentti, näistä 4 §:n 1 ja 3 momentti sellaisina kuin ne ovat 3 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (875/82), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaan, työpajana, voima-asemana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä varastona sekä sanotunlaiseen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja.

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaan, työpajana, voima-asemana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä käyttö-, tutkimus- tai kehittämislaboratoriona taikka varastona sekä sanotunlaiseen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja.

4 §

Tavaroiden valmistustoimintaa harjoittava verovelvollinen saa vähentää 80 sadasosaa välittömästi tässä toiminna käytettäväksi hankkimien tai itse maahantuomiensa koneiden, laitteiden ja työkalujen sekä niiden osien samoin kuin niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnoista, tai jos verovelvollinen on itse valmistanut mainitut tavarat, 80 sadasosaa liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin mukaisesti myynnin verotusarvoon luettavasta määrästä.

4 §

Tavaroiden valmistustoimintaa harjoittava verovelvollinen saa vähentää 80 sadasosaa välittömästi tässä toiminna käytettäväksi hankkimien tai itse maahantuomiensa koneiden, laitteiden ja työkalujen sekä niiden osien samoin kuin niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnoista, tai jos verovelvollinen on itse valmistanut mainitut tavarat, 80 sadasosaa liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin mukaisesti myynnin verotusarvoon luettavasta määrästä.

Jos verovelvollinen myy tavaraa, jonka osalta hän on tehnyt 1 momentin tai liikevaihtoverolakiin väliaikaisesti lisätyn 18 b §:n mukaisen vähennyksen, luetaan myynnin verotusarvoon 80 sadasosaa tavaraa myyntihinnasta. Jos verovelvollinen ottaa sanotun tavaraa käytettäväksi muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa valmistustoiminna tai lopettaa sanotun valmistustoiminnan harjoittamisen, luetaan 80 sadasosaa tavaraa ostohinnasta tai liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin mukaisesti verovelvollisen myynnin

Jos verovelvollinen myy tavaraa, jonka osalta hän on tehnyt 1 momentin tai liikevaihtoverolakiin väliaikaisesti lisätyn 18 b §:n mukaisen vähennyksen, luetaan myynnin verotusarvoon 80 sadasosaa tavaraa myyntihinnasta. Jos verovelvollinen ottaa sanotun tavaraa käytettäväksi muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa valmistus- tai siihen liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminna taikka lopettaa sanotun toiminnan harjoittamisen, luetaan 80 sadasosaa tavaraa ostohinnasta tai liikevaihtoverolain 17 §:n 1 momentin

Voimassa oleva laki

verotusarvoon luetusta määrästä tahi, jos tavarankäypä myyntihinta on näitä pienempi, 80 sadasosaa käyvästä myyntihinnasta myynnin verotusarvoon.

Ehdotus

mukaisesti verovelvollisen myynnin verotusarvoon luetusta määrästä tahi, jos tavarankäypä myyntihinta on näitä pienempi, 80 sadasosaa käyvästä myyntihinnasta myynnin verotusarvoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Lain 3 §:n 1 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan niihin rakennuksiin tai pysyviin rakennelmiin, joiden rakentamiseen on ryhdytty tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 4 §:n 1 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan niihin lainkohdassa mainittuihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta vähennyksen tekemiseen oikeutetulle verovelvolliselle tai jotka tämä on ottanut käyttäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 4 §:n 3 momenttia sovelletaan muutetussa muodossaan, milloin myyty tavara on toimitettu tai se on otettu käyttäväksi muussa kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa valmistus- tai siihen liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa tahi liiketoiminnan lopettaminen on tapahtunut tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.
